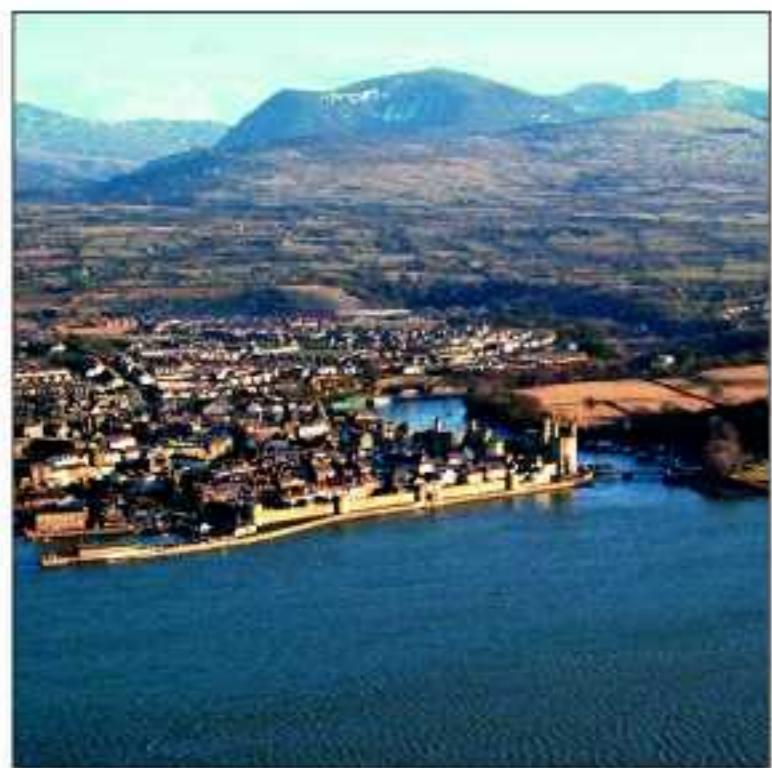

Tirweddau diwylliannol Arfon

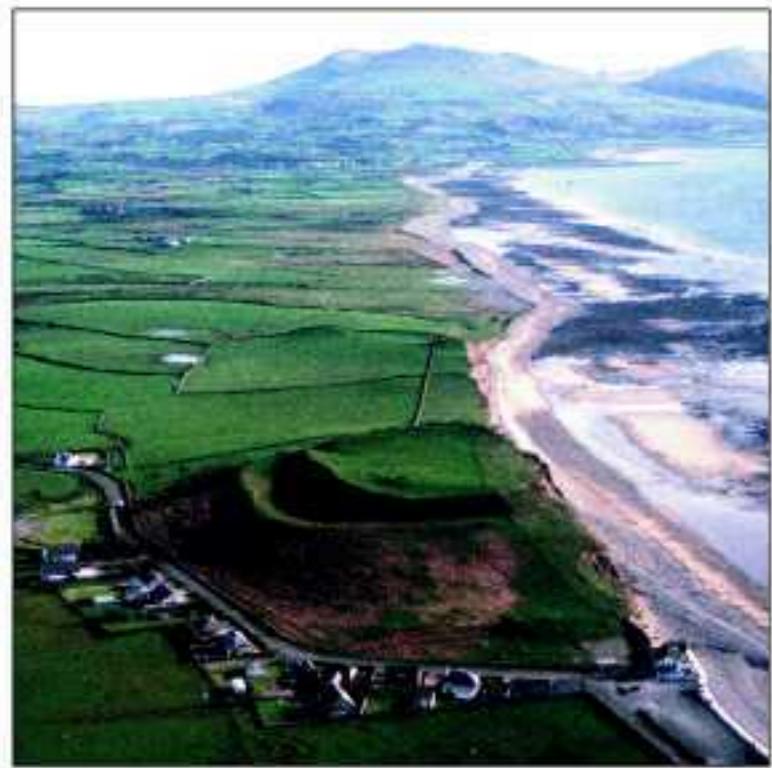

Beth mae tirwedd yn ei olygu?

Mae 'tirwedd' yn golygu ardal, yn ôl diffiniad pobl o ardal, y mae ei chymeriad yn ganlyniad i weithrediad a rhyngweithiad ffactorau naturiol a/neu ddynol. Mae tirweddau'n cynnwys ardaloedd naturiol, gwledig a threfol, dyfroedd mewndirol ac ardaloedd morol, yn ogystal ag ardaloedd sy'n cael eu hystyried yn hardd neu'n hyll. Mae pob un ohonynt yn dylanwadu ar ansawdd yr a gylchedd y mae pobl yn byw yn ymddygo.

What is meant by landscape?

'Landscape' means an area, as perceived by people, whose character is the result of the action and interaction of natural and/or human factors. Landscapes include natural, rural and urban areas, inland water and marine, areas considered to be either beautiful or ugly. They all influence the quality of the surroundings in which people live.

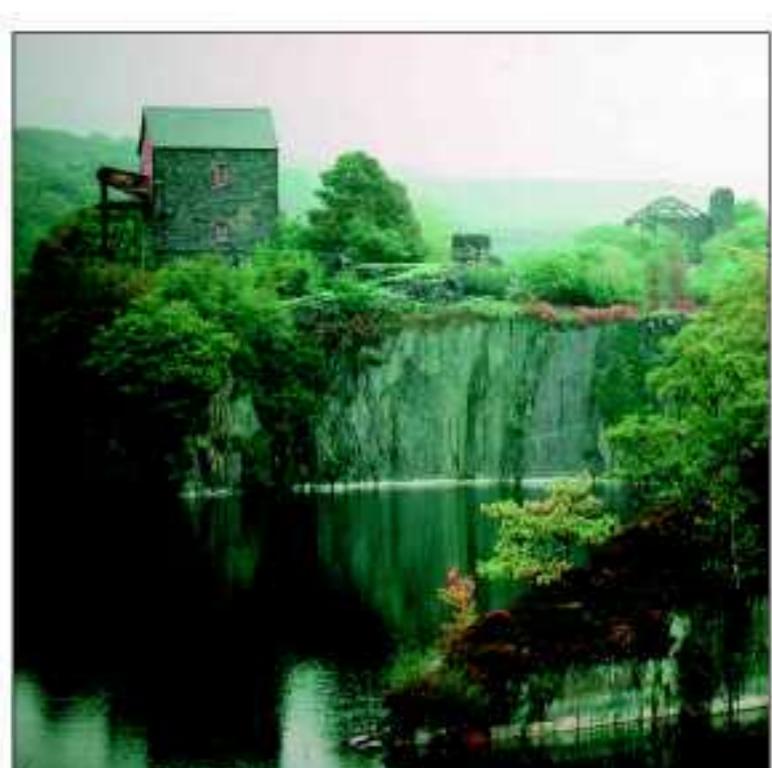

Tirweddau diwylliannol Arfon

Mae tirweddau amrywiol yn Arfon, pob un wedi ei ffurfio gan weithgareddau cymdeithasol, economaidd a chrefyddol pobl dros filoedd o flynyddoedd, wrth iddynt fyw yn y dirwedd a'i thrawsnewid. Mae'r dylanwad diwylliannol hwn i'w weld mewn patrymau caeau, aneddiadau, tomenni llechi, ffyrdd a chofadeiliau archeolegol sy'n ffurfio fframwaith y dirwedd bresennol ac sy'n cyfrannu'n sylweddol tuag at ei chymeriad a'i hymddangosiad presennol.

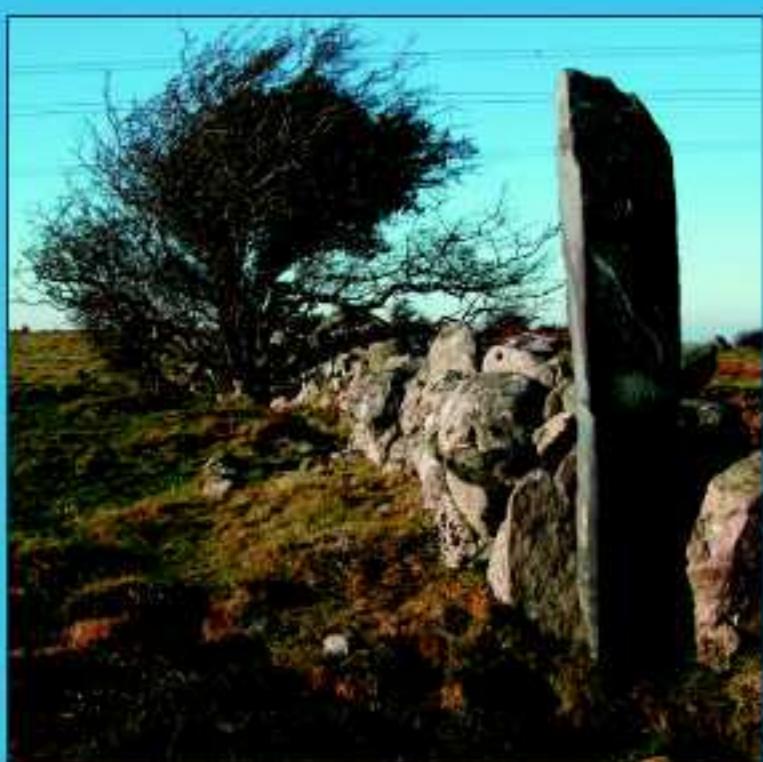
Cultural landscapes of Arfon

Arfon contains a variety of landscapes, all of which have been shaped by the social, economic and religious activities of people over thousands of years, as they lived in and transformed the landscape. This cultural influence is visible in the field patterns, settlements, slate tips, roads and archaeological monuments which form the framework of the present landscape and contribute significantly to its present character and appearance.

Cultural Landscapes of Arfon

Llwybrau i Dirweddau Diwylliannol Arfon

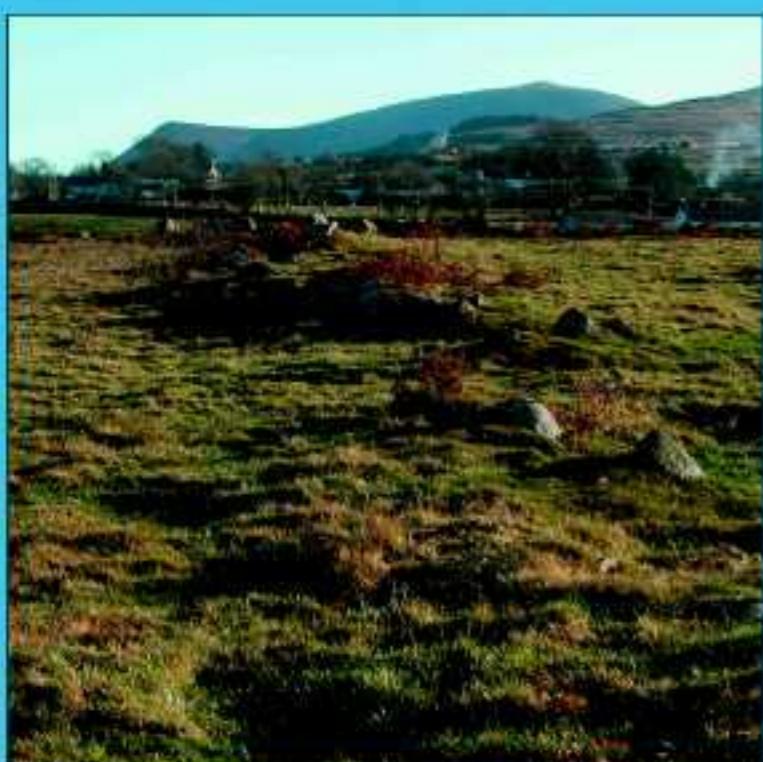
European Pathways to the Cultural Landscape

The Culture 2000 programme enhances creative activity and the knowledge and dissemination of the culture of the European peoples. It promotes cooperation between creative artists and developers, private and institutional cultural operators. Through dissemination and application of expert knowledge, we wish to preserve, use and develop our common and different cultural heritage on a European scale.

"Pathways to Cultural Landscapes" is a joint venture with twelve participating projects aimed at studying and preserving cultural landscapes. Each of the national projects incorporates organisations and committed people – scientists, monument and landscape specialists, students and volunteers.

"Pathways to Cultural Landscapes" is dedicated to "marginal" landscapes, border regions and landscapes with a high potential for development – landscapes, which are often not perceived as being what is commonly thought of as "cultural". That is why they need our special attention.

Such landscapes are both the basis and the expression of our heritage and our cultural diversity. Despite their unique differences they all share one thing in common: vulnerability within today's society. This project is lead by archaeologists who add a fourth dimension – time – to three dimensions of our landscape.

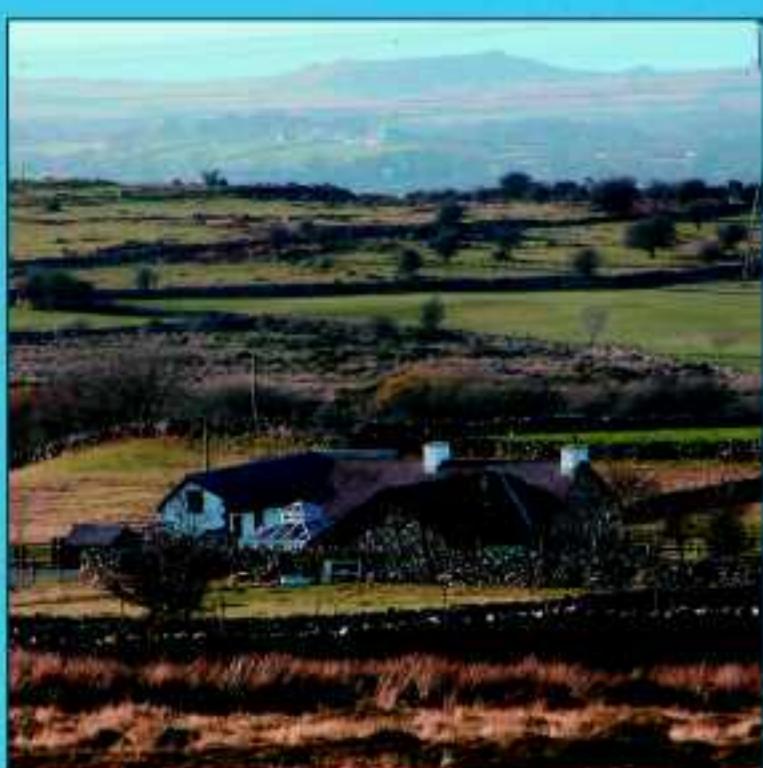
Llwybrau Europeaidd I'r Dirwedd Ddiwylliannol

Mae rhaglen Diwylliant 2000 yn cynyddu gweithgarwch creadigol a gwybodaeth am ddiwylliant pobloedd Ewrop yn ogystal â thaenu gwybodaeth o'r fath. Mae'n hyrwyddo cydweithrediad rhwng artistiaid creadigol a datblygwyr a rheolwyr diwylliannol preifat a sefydliadol yn ogystal â chefnogi rhwydweithio diwylliannol. Trwy ledaenu a chymhwysyo gwybodaeth arbenigol, ein dymuniad yw gwarchod, defnyddio a datblygu ein treftadaeth ddiwylliannol gyffredin a gwahanol ar raddfa Europeaidd.

Mae "Llwybrau at Dirweddau Diwylliannol" yn gynllun ar y cyd rhwng deuddeg o brosiectau sydd â'r nod o astudio, dehongli a gwarchod tirweddau diwylliannol. Mae pob un o'r prosiectau cenedlaethol yn ymgorffori mudiadau a phobl ymroddedig – gwyddonwyr, gofalwyr henebion, gofalwyr tirweddau, myfyrwyr, dechreuwyr a gwirfoddolwyr.

Mae "Llwybrau at Dirweddau Diwylliannol" yn ymroddedig i dirweddau "ymylol", rhanbarthau ffiniol a thirweddau sydd â photensial sylweddol ar gyfer eu datblygu – tirweddau a ystyri'r yn aml fel rhai nad ydynt yn rhai "diwylliannol". Dyna pam fod angen i ni roi sylw arbennig iddynt.

Mae tirweddau o'r fath yn llawn gymaint o sail i'n treftadaeth a'n hamrywiaeth diwylliannol ag ydynt yn fyne-giant ohono. Er gwaethaf eu gwahaniaethau unigryw, maent oll yn rhannu un nodwedd gyffredin: maent yn agored i'w difrodi gan gymdeithas heddiw. Arweinir y prosiect hwn gan archeolegwyr sy'n ychwanegu pedwerydd dimensiwn – amser – at dri dimensiwn ein tirwedd.

Pathways to the Cultural Landscapes of Arfon

Ardal Arfon

Disgrifio tirwedd hanesyddol Historic landscape characterisation

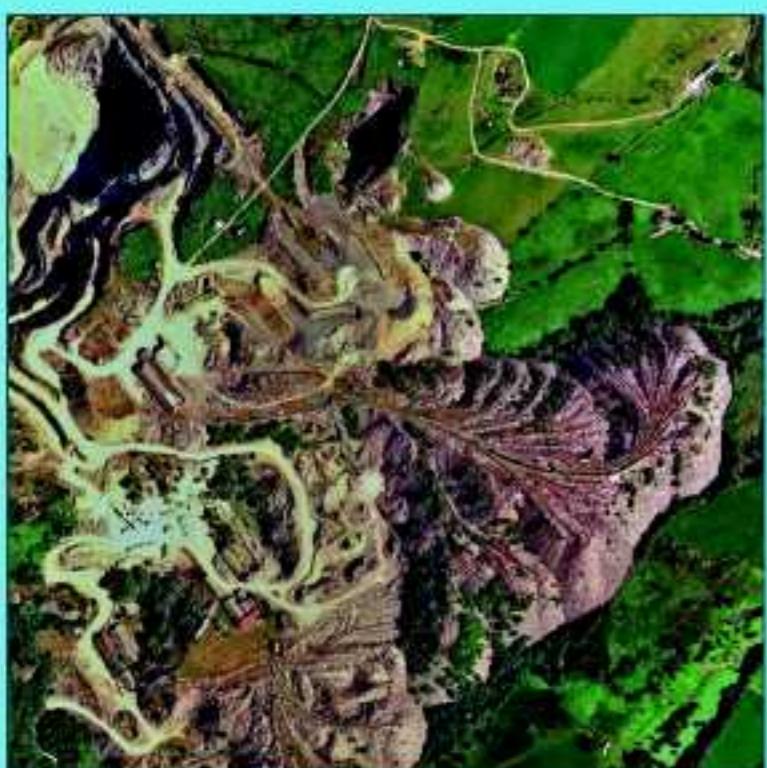

Ardal Arfon project

The Wales national project is being undertaken by Gwynedd Archaeological Trust, with match funding from Cadw: Welsh Historic Monuments. It builds on the historic landscape characterisation work which The Trust and others have been carrying out recently, and the European Union funding is intended to take this a step further by involving the public in exploring what they understand by 'cultural landscapes'. The area chosen for the study contains a wide variety of different landscapes - agricultural, industrial, settlements, mountains and coastline.

Project Ardal Arfon

Mae prosiect cenedlaethol Cymru'n cael ei wneud gan Ymddiriedolaeth Archeolegol Gwynedd gydag arian cyfatebol gan Cadw. Mae'n adeiladu ar y gwaith o ddisgrifio tirwedd hanesyddol y mae'r Ymddiriedolaeth ac eraill wedi bod yn ei wneud yn ddiweddar, a bwriedir i'r arian a geir gan yr Undeb Ewropeidd fynd â'r gwaith gam ymhellach drwy gael y cyhoedd i feddwl beth mae 'tirweddau diwyllianol' yn ei olygu iddynt hwy. Yr ardal a ddewiswyd ar gyfer yr astudiaeth yw rhan orllewinol Arfon. Mae'n cynnwys amrywiaeth eang o dirweddau gwahanol - amaethyddol, diwydiannol, aneddiadau, mynyddoedd ac arfordir.

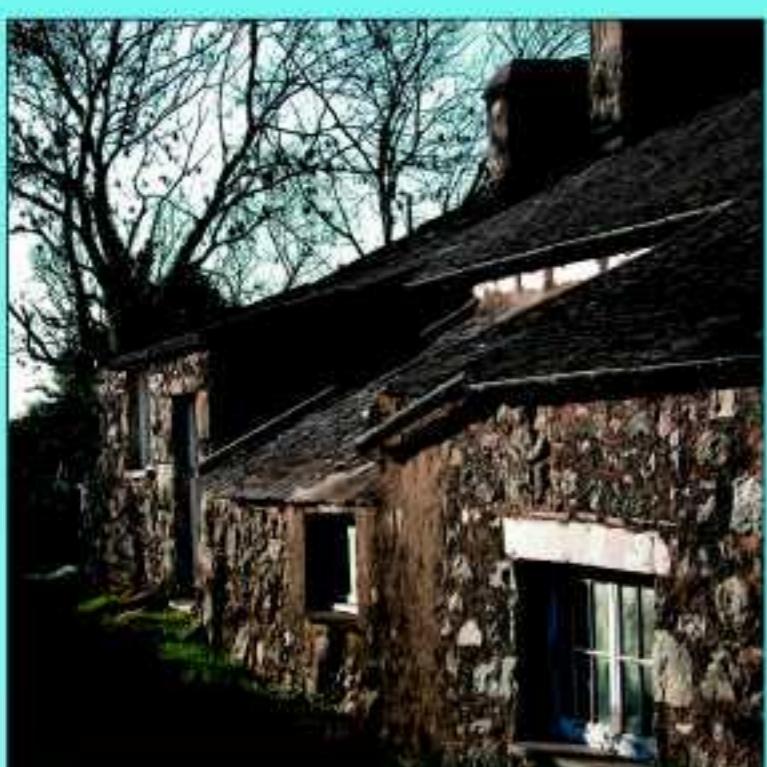

Disgrifio tirwedd hanesyddol

Proses yw hon lle rydym yn edrych nid ar safleoedd a nodweddion unigol ond ar gymeriad ehangach y dirwedd, fel y mae i'w weld yn natur aneddiadau'r ardal, y mathau o adeiladau, maint a siapiau amrywiol y caeau, y tomenni llechi a'r rheilffyrdd – hyd yn oed enwau lleoedd. Mae gwreiddiâu pob un o'r rhain yn y gorffennol, ac mae ganddynt storïau i'w dweud am y ffordd y mae'r dirwedd wedi esblygu dros filoedd o flynyddoedd.

Historic landscape characterisation

This is a process whereby we look not at individual sites and features but at the wider character of the landscape, which is evident in the nature of settlements in the area, the types of building, the different sizes and shapes of fields, the slate tips and railways - even place-names. All of these are rooted in the past, and they have stories to tell about how the landscape has evolved over the past several thousand years.

Disgrifio tirwedd hanesyddol

Historic landscape characterisation

What you can do

These panels describe the landscape as professional archaeologists and historians view it. However, we are also interested in your views. What do you consider is important about your local landscape? What do you think is worthy of preservation? What stories do you know which explain why certain elements of the landscape look as they do? What does landscape mean to you?

We are keen to hear from everyone who has views, opinions, stories or any other information to pass on. This is our view. We want to know yours - contact us!

Beth allwch chi ei wneud

Mae'r daflen hon yn disgrifio'r dirwedd fel y mae archeolegwyr a haneswyr proffesiynol yn ei gweld. Ond hoffem glywed eich barn chi hefyd. Beth fydd ech chi'n ei ddweud sy'n bwysig am eich tirwedd leol chi? Beth yn eich barn chi sy'n werth ei gadw? Pa storïau y gwyddoch chi am-danynt sy'n egluro pam bod elfennau penodol yn y dirwedd yn ymddangos fel y maent? Beth mae tirwedd yn ei olygu i chi?

Rydym yn awyddus i glywed gan bawb sydd â syniadau, barn, storïau neu unrhyw wybodaeth arall i'w throsglwyddo. Dyma'n barn ni. Rydym am glywed eich barn chi.

Ymddiriedolaeth Archeolegol Gwynedd

Gwynedd Archaeological Trust

Ffordd y Garth

Bangor

Gwynedd LL57 2RT

Tel./ Ffôn. 01248 352535

Fax./ Ffacs. 01248 370925

Email./ E-bost gat@heneb.co.uk

